Humanae Vitae geldt ook voor de clerus!

Katholiek Nieuwsblad, 3 augustus 2018
door Pia de Solenni, theologe en kanselier van het Amerikaanse bisdom Orange

Dat de golf berichten over misbruikbeschuldigingen tegen een kardinaal samenvalt met de verjaardag van Humanae Vitae is geen toeval, stelt Pia de Solenni. De geestelijkheid moet nu leiderschap tonen.

Sinds de bekende Amerikaanse filmproducent Harvey Weinstein op grote schaal werd beschuldigd van seksuele intimidatie en misbruik, zijn veel meer prominente figuren ontmaskerd. Wie de kerkelijke leer steunt, dacht daarbij al snel aan het profetische karakter van Humanae Vitae. Daarin voorspelde paus Paulus VI de schadelijke invloed die anticonceptie zou hebben op de verhouding tussen mannen en vrouwen. De geloofwaardige beschuldigingen aan het adres van (inmiddels ex-)kardinaal Theodore McCarrick bevestigen echter wat velen al lang vermoedden. De Kerk heeft ongemakkelijk haar mond gehouden over kwesties rond seksualiteit, gezin en huwelijk omdat sommige van haar leiders die leer zelf niet beleven. En het is erg moeilijk om te verkondigen wat je zelf niet kent en doorleeft.

Celibaat en huwelijk
Celibataire priesters zijn uiteraard niet geroepen tot een leven waarin anticonceptie een rol speelt. Maar hun celibaat slaat nergens op tenzij je het huwelijk naar waarde schat. Het huwelijk tussen een man en een vrouw wijst op de volmaakte band tussen Christus en zijn bruid, de Kerk. De priester, die geroepen is in persona Christi te zijn ('in de persoon van Christus'), leeft in een bovennatuurlijk soort huwelijksroeping. Als hij niet afziet van seksuele activiteit, pleegt hij overspel, net zozeer als een gehuwde die seksuele betrekkingen aangaat buiten zijn huwelijk.

Priesters en bisschoppen die zich er niet ongemakkelijk bij voelen om te spreken over de leer van de Kerk op dit vlak, staan naar mijn ervaring met vertrouwen in hun roeping. Ze begrijpen dat hun roeping en die van de gehuwden elkaar steunen enwijzen op de werkelijkheid dat wij allemaal geroepen zijn tot een eeuwige relatie met God. Ik weet zeker dat de celibataire kant van hun relatie hard werken betekent, net als het huwelijk hard werk is voor beide partners. Maar het overwinnen van uitdagingen brengt ons dichter bij ons ultieme verlangen: eenheid met God.

Kuis leven
Zonder dit soort overwegingen slaat het celibaat (laat staan de maagdelijkheid en de kuisheid) niet echt ergens op. Daarom vinden mensen die dit uit het zicht zijn verloren het buitengewoon moeilijk, zo niet onmogelijk om die roeping te beleven. Als we de werkelijkheid van God uit het oog verliezen, wordt het heel gemakkelijk om anderen als voorwerp te gebruiken.

Niets van dit alles kan worden bereikt zonder kuis te leven. Kuisheid is geen onderdrukking van liefde; het biedt de context waarin liefde gepassioneerd kan branden. Alles wat hierbuiten valt, is een bespotting van de ware liefde.

Gepast proces
De meest recente stroom berichten over McCarrick begon kort voor de vijftigste verjaardag van Humanae Vitae. In deze zaak is volledig gefaald in de praktijk van kuisheid en zijn kwetsbare mensen op ongehoorde manier opgejaagd en misbruikt. Ik hoop nu dat voor de dader een gepast proces volgt, in plaats van dat men, zoals zo vaak gebeurd is, wacht tot hij overleden is. Rechtvaardigheid betekent dat de uitspraken over McCarrick getoetst worden. Kerkjuristen verzekerenme dat daar ook instrumenten voor zijn.

Verandering zien
We kennen allemaal goede priesters en bisschoppen. Ik wil graag dat zíj de leiding nemen in de noodzakelijke hervorming. Die zal authentieker zijn als ze van binnenuit en van de leiders komt. De leken kunnen hun frustratie, woede en zorg uiten en klaarstaan met goede ideeën, maar bisschoppen en priesters moeten nu de leiding nemen, anders verliezen ze het beetje geloofwaardigheid dat ze nog hebben.

Er is overweldigend bewijs dat de deugden die beschreven worden in Humanae Vitae voor de leken én de clerus gelden. Paulus VI stelde een haalbaar ideaal voor over het menselijk leven en de liefde. Als we dat ideaal negeren, krijgen we het spook van misbruik.

Gods voorzienigheid
Dat de onthullingen samenvallen met het jubileum van een van de meest polemische pauselijke geschriften uit de kerkgeschiedenis dat ook nog over liefde en seks gaat, is meer dan toeval. God heeft ons, door zijn gave van de vrije wil, toegestaan om op uiterst dwaze manier voorbij te gaan aan de leer van zijn Kerk. Maar nu zijn we op een punt gekomen waar het leiderschap van de Kerk die leer moet beleven en verkondigen, opdat de Kerk kan genezen. Ik geloof niet in toeval, alleen in Gods voorzienigheid. Aan ons de keuze hoe we daarop antwoorden.

Overgenomen met toestemming van Katholiek Nieuwsblad.